

FOLKETINGET

**Pohjoismaiden
neuvoston Tanskan
puheenjohtajakauden
ohjelma
2021**

Pohjoismaiden
neuvosto

Pandemian jälkeen: mistä voimme ottaa opiksi?

Yhteisenä tavoitteenamme on tehdä Pohjolasta ”maailman kestävin ja integroitunein alue”. Pandemia sai kuitenkin maamme toimimaan eri tavoin ja luomaan esteitä ja ongelmia, jotka vaikeuttavat toisessa Pohjoismaassa opiskelua, työskentelyä, matkusta-mista sekä investointeja toiseen Pohjoismaahan. Rajaesteiden torjuminen onkin nyt en-tistä tärkeämpää.

Samalla Euroopassa ja länsimaissa tapahtuu disintegraatiota, joka vaatii pohjoismailta yhteishenkeä ja johtajuutta. Tämä pätee myös ilmastokriisiin, vihreään siirtymään ja suurvaltojen valtataisteluun.

Demokratia, ihmisoikeudet ja oikeusvaltioperiaate ovat kovilla myös Euroopassa ja Pohjolan lähinaapureissa. Pohjoismaisessa yhteistyössä ne ovat peruseriaatteita, ja myös YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden tulee olla selkeä osa työtämme. Pandemian myötä on tullut selväksi, että Könbergin raportin suosituksia on seurattava muun muassa antibioottiresistenssin osalta.

Yksinään olemme pieniä, mutta yhdessä olemme vahvoja ja merkittäviä niin poliittises-ti, taloudellisesti kuin kulttuurisestikin.

Pohjoismainen puolustus- ja varautumisyhteistyö

Kriisistä on otettava opiksi, jotta Pohjolasta voisi kriisiaikoinakin tulla maailman integroitunein alue. Meidän on lisättävä virkamies- ja ministeritason yhteydenpitoa ennen kuin tehdään päätöksiä, jotka jättävät muiden maiden kansalaiset pulaan. Tämä koskee esimerkiksi rajojen sulkemista, karanteeneja, testausvaatimuksia, virkavapaita ja etättyötä. Meidän on torjuttava ja ehkäistävä koronakriisin aikana ilmeneviä ja muita rajaesteitä sekä hyödynnettävä kokemuksia työpaikalle tulon korvaavista sähköisistä ratkaisuista, jotka voivat parantaa henkilöstön tyytyväisyyttä ja tuottavuutta.

Meidän on luotava entistä vahvempi yhteinen varautumisstrategia, jotta maillamme olisi parempi valmius kohdata kriisit, pandemiat, ilmastonmuutoksen vahvistamat luonnonkatastrofit, kuten tulvat, kuivuus ja metsäpalot, sekä varsinkin kyberiskut (vrt. Pohjoismaiden neuvoston yhteiskuntaturvallisuusstrategia, Pohjoismaiden valmiudesta vastaavien johtajien yhteinen julkilausuma Kööpenhaminassa helmikuussa 2020 sekä Stoltenbergin ja Bjarnasonin raportit).

Britannian ja Yhdysvaltain eristäytyminen on luonut Eurooppaan johtajuustilanteen, jossa on tarvetta pohjoismaiselle visiolle ja pohjoismaisen johtajuuden osatekijöille. Tämä koskee ilmasto- ja ympäristöalan lisäksi myös turvallisuutta kaikkein laajimmassa merkityksessä. Pohjoismaiden hyvin erilaiset liittolaissuhteet eivät estä sitä, että NORDEFCON vaikutusmahdollisuuksia lisätään tiivistämällä

turvallisuus- ja puolustusyhteistyötä huomattavasti nykyisestä. Arktiksella ilmenneet suurvaltojen valtataistelut edellyttävät Pohjoismailta yhteistä reagointia, jotta Arktis säilyisi vähäisten jännitteiden alueena. Työ ansaitsee nykyistä enemmän huomiota Pohjoismaiden neuvostossa.

Johannes Jansson / Norden.org

Pohjoismainen ilmastopanostus

Pohjola tunnetaan vahvasta ilmastopoliittisesta johtajuudesta sekä vihreistä ratkaisuista. Ilmastohaaste vaatii tutkimusyhteistyötä ja investointeja vihreään siirtymään ja vihreisiin uudistuksiin, joihin Pohjoismailla on erityisedellytykset. Huomion tulisi olla ilmastomuutoksen merkityksessä ja seurauksissa ihmisille sekä muun muassa elinkeinoille, liikenteelle, kalataloudelle, rakennusalalle, metsätaloudelle ja eläimistöille. Ilmastokriisi on paitsi taloudellinen haaste myös mahdollisuus levittää pohjoismaisia ratkaisuja ympäri maailmaa. Pohjoismaisen

ilmastopanostuksen tulee johtaa yhteis-pohjoismaiseen ilmastostrategiaan.

Pohjoismaiden kansalaiset ovat yleisesti huolissaan ilmastomuutoksesta ja toivovat koko ajan enemmän alan pohjoismaisen yhteistyön lisäämistä. Pohjoismaiden neuvosto tukee siksi Pohjoismaiden ministerineuvoston pyrkimystä kasvattaa tuntuvasti ilmastoalan rahoitusta.

Helgi Thorsteinsson / Norden.org

Kieliä ja kulttuureja tukeva pohjoismainen nuorisopanostus

Vaikka Pohjolassa puhutaan eri kieliä, pohjoismainen kieli- ja kulttuuriyhteys on hyvin näkyvä ja tärkeä perusta alueen 27 miljoonalle ihmiselle. Kaikille Pohjoismaille on leimallista luottamus-kulttuuri, korruption vähäisyys, taloudellinen uudistumiskyky, tasa-arvo, hyvinvointi ja vahva yhdistystoiminta, joka pohjustaa vahvojen yhteisöjen syntyä.

Pohjoismaisten kielten ymmärtäminen rapautuu kuitenkin nopeasti. Pohjolassa kiinnitetään paljon huomiota siihen, että nuorista koulutetaan maailmankansalaisia. Samalla on tärkeää saada kokemuksia myös muista Pohjoismaista, opiskella muualla Pohjolassa sekä syventyä pohjoismaisiin kieliin ja yhteiskuntaoloihin. Lisäksi on tärkeää taata vapaa pääsy muiden Pohjoismaiden viestimiin. Yhteispohjoismaisen sähköisen tunnistamisen (e-ID) avulla voidaan minimoida tarpeettomia rajaesteitä, jotka haittaavat toisessa Pohjoismaassa opiskelevia ja työskenteleviä sekä maiden välillä matkustavia ja maihin investoivia ihmisiä.

Nyt tarvitaan pitkäjänteisiä panostuksia, jotka tukevat kielten ja kulttuurien ymmärtämistä varsinkin opettajaopiskelijoiden ja opettajankouluttajien keskuudessa. Nuorten vaihtoja harjoittelumahdollisuuksia toisessa Pohjoismaassa on parannettava. Lisäksi on helpotettava koulutusten vertailua ja täydennyskursseiden tarpeen tunnistamista, mikäli koulutuksista ei voida tehdä yhteensopivia.

Yadid Levy / Norden.org

Matkailuyhteistyö

Koronakriisi on koetellut matkailuelinkeinoja ankarasti. Pohjola on maailman 11. suurin matkakohde, kun vertaillaan niiden kansainvälisten matkailijoiden osuutta, jotka vierailevat saman matkan aikana monessa maassa (vrt. Pohjoismaiden neuvoston edellisellä Tanskan puheenjohtajakaudella julkaistu raportti pohjoismaisesta matkailuyhteistyöstä). Meidän on vahvistettava tarinaa kaikesta siitä, mitä Pohjolalla on tarjottavana: luonnosta, ruokakulttuurista, kulttuurista, demokratiasta, hyvinvoinnista, kestävydestä, tasa-arvosta, elämäntavasta ja muista asioista, jotka ovat monille tuttuja pohjois-maisista sarjoista ja elokuvista.

Benjamin Suomela / Norden.org